

zřízení, opory pro názor, že by ochrana podle § 68 tr. zák. byla závislou na tom, by byl obecní úředník nebo zřízenec v době úředního výkonu opatřen buď úředním šatem neb odznakem. Zmateční stížnost nemůže však obstát ani s dalšími námitkami. Není předně ve shodě se zjištěními rozsudku, že obecní starosta svěřil ochranu břehů řeky Litavky jen na žádost vodního družstva jako soukromého podniku, a že to učinil jen v plné moci a v poměru k družstvu a nikoli v plné moci a jménem obce jako veřejného podmětu. Nálezací soud zjišťuje výslovně, že starosta nedal příkaz v zastoupení vodního družstva, nýbrž v zastoupení obecní rady. Právěť se v citovaném již přípise obecního úřadu, jež učinil soud podkladem svého přesvědčení, že příkaz starosty nebyl vydán z důvodu soukromého hájení břehů, nýbrž se stanoviska ochrany veřejných zájmů a v zájmu pořádku v obci; vyžadoval prý toho veřejný zájem, by regulační stavby, na něž přispěl stát, země i obec, tato částkou 300.000 Kč, nebyly ničeny a by se neopakovaly povodně ohrožující nejen majetek občanů, nýbrž i jejich životy. Nehledíc k tomu, nemohla by se J-ovi jako obecnímu strážníku odepřít povaha osoby podle § 68 tr. zák., ani tehdy, kdyby bylo skutečně šlo o ochranu majetku soukromého. Vždyť podle § 27 čís. 2 obec. zřiz. pro Moravu spadá do oboru působnosti obce obstarávání místní policie a zejména péče o bezpečnost osoby a majetku, a zákon nečiní rozdíl v tom směru, zda jde o majetek soukromý či veřejný. Bylo by přímo absurdní, by soukromý majetek byl vyloučen z ochrany, která se podle zákona propůjčuje všeobecně a bez výhrady. V souzeném případě zjišťuje rozsudek, že J. vystupoval jako obecní strážník, tedy jako orgán policejní. To je jediné rozhodné a bylo by právně bezvýznamno, že předmětem jeho ochrany byl majetek soukromý. Že by závadné jednání obžalovaného nenaplněovalo ostatní znaky skutkové podstaty zločinu podle § 81 a přestupku § 312 tr. zák. v objektivním a v subjektivním směru, zmateční stížnost ani nepopírá. Bylo ji proto zavrhnouti jako bezdůvodnou.

Čís. 3213.

Telegrafy (zákon ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924).

V těch případech, kde následkem dřívějšího přihlášení má státní správa již kontrolu radiových zařízení u osoby, jež je má, respektuje zákon soukromý zájem na vlastnictví těchto zařízení i uplatnění jeho pro ten případ, že povolení přechovávání těchto zařízení podle § 22 zákona zanikne, jmenovitě, když se ho osoba oprávněná podle písm. c) tohoto § vzdá; nepoužila-li tu státní správa práva daného jí v § 23 odst. (1), nepřechovává ona osoba až do uplynutí zákonem, pokud se týče úřadem (§ 23 odst. druhý a třetí) povolené doby, v níž může zařízením v ohledu soukromoprávním volně disponovati, odhlášených zařízení »bez povolení« a nedopouští se proto držení těchto zařízení v této době přečinu podle § 24 (1) zákona.

(Rozh. ze dne 3. července 1928, Zm I 274/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 7. března 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin podle § 24 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924.

Důvody:

Nalézací soud neshledal přečin podle § 24 odst. první zák. čís. 9/1924 sb. z. a n. v tom zjištěném činu obžalovaného, že tento, odhlásiv dne 29. dubna 1927 svou do té doby přihlášenou radiovou stanici, nechal anténu na půdě a ostatní součástky doma až do 25. listopadu 1927, kdy proti němu bylo učiněno četnictvem oznámení. Vycházeje z ustanovení § 23 zákona a z úvahy o tom, že nikdo nemůže podle přirozeného práva utrpěti hmotnou škodu, by zachoval určitý zákonný předpis, má nalézací soud za to, že majitel radia řádně je odhlásivší nemusí se ho hned po odhlášení zbaviti, nýbrž může dále přechovávat radiové součástky a zařízení až do jednoho roku od odhlášení stanice. Takové přechovávání považuje tudíž nalézací soud zřejmě za povolené samým zákonem, totiž jeho ustanovením § 23 druhý odst. a pro nedostatek té náležitosti skutkové podstaty přečinu podle § 24 odst. první zák., že se přechovávání dalo bez povolení, neshledal v činu obžalovaného onen přečin. Tento názor napadá zmateční stížnost státního zástupce důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. tvrdíc, že ustanovením § 23 zákona není nijak dotčeno ustanovení § 24 téhož zákona, které prohlašuje za přečin každé přechovávání radiotelefonního zařízení bez povolení, a nelze tu rozlišovati, zda pachatel povolení nemá proto, že se ho dříve vzdal anebo že si ho vůbec neopatřil. Předpisem tohoto § chrání stát svá práva výsostná a jiná další důležitá práva, kdežto ustanovením § 23 zákona jsou prý upravena práva osob soukromých, pokud jimi není dotčen zájem chráněný v § 24 zákona, a práva podle § 23 odst. druhý zákona může prý býti zřejmě užito jen v případě, že příslušný úřad po zániku povolení učinil opatření v § 23 odst. první tohoto zákona uvedená. Zákon sám aniž prováděcí nařízení neukládá poštovním úřadům za povinnost, by tato opatření učinily. Jestliže neučinily úřady podle vlastního uvážení takových opatření, není prý přes to nikdo oprávněn bez povolení přechovávat radiotelefonní zařízení a odvozovati právo k tomu z ustanovení § 23 zákona. S tímto právním názorem zmateční stížnosti nelze souhlasiti. Není sice na místě, dovolává-li se rozsudek nalézacího soudu přirozeného práva, poněvadž za účelem ochrany vyšších zájmů veřejných může dojiti k tomu, že důsledkem určitého velícího předpisu zákona utrpí snad soukromník jeho nuceným zachováním i hmotnou škodu, když zákonodárce na zamezení tohoto případu nic v zákoně neustanovil. Takové opatření však učinil právě při zákonu, jímž se upravuje výroba, prodej a přechovávání radiotelegrafních a radiotelefonních zařízení i jejich dovoz z ciziny. Účelem tohoto zákona jest zvýšená ochrana veřejného, státního zájmu na přísné kontrole mož-

nosti provozu radiotelegrafního a radiotelefonního a pro zabezpečení této kontroly má zákon přísná trestní ustanovení i o přechovávání zařízení tomu sloužících. Chce tedy nepochybně s plnou přísností zakročit tam, kde jde o přechovávání takových zařízení, k němuž nebylo státními dozorčími orgány ještě vůbec dáno povolení, o němž tedy státní správa vědomosti nenabyla a kde se tudíž přechovávání to státní kontrola vůbec vymyká. Tu případný soukromý hmotný zájem zákon nijak nebere do ohledu a v odst. pátém § 24 nařízené bezpodmínečné propadnutí takových zařízení ve prospěch státu, tedy hmotná škoda stihne tu vinníka vždy jako vedlejší trest. Avšak v těch případech, kde dozorčí státní orgány zvěděly již na základě řádné přihlášky a udělené koncese o tom, že určitá osoba jistá radiotelefonní zařízení dovoleně přechovává, jest kontrola, jež jest účelem zákona, již zabezpečena a bere proto zákon ohled na soukromý zájem na vlastnictví těchto zařízení i uplatnění jeho pro ten případ, že povolení přechovávání těchto zařízení podle § 22 zákona zanikne, jmenovitě též, když se ho osoba oprávněná podle písm. c) uv. § vzdá. Tu sice § 23 zákona dává státní správě možnost, by k zamezení neoprávněné výroby, prodeje, přechovávání i dovozu z ciziny těchto zařízení učinila potřebná opatření v zákoně vypočtená, čehož státní správa podle toho, že jest to fakultativní opatření, jistě má použití právě tam, kde se toho ukazuje potřeba. Naproti tomu zákon ve druhém a třetím odst. uv. § stanoví lhůtu jednorozční, která může býti prodloužena a v níž může osoba, jejíž oprávnění zaniklo, tímto zařízením disponovati v ohledu soukromo-právním zcela volně, pouze zase s omezením rázu veřejnoprávního, totiž s povinností státní kontroly osoby, již chce své zařízení postoupiti. Teprve, když vlastník tohoto zákonem mu daného oprávnění volného soukromoprávního nakládání do jednoho roku nebo do delší prodloužené lhůty nepoužije, ztrácí podle zákona volné disposiční právo ve prospěch poštovní a telegrafní správy, i tu však mu zákon zaručuje náhradu obecné hodnoty tohoto zařízení pro zamezení citelné újmy majetkové.

Sleduje-li se účel všech těchto ustanovení v jich souvislosti, patrně, že zákonodárce v případě, kde následkem dřívějšího přihlášení má státní správa již kontrolu těchto zařízení u osoby, jež je má, nechce potlačit soukromý zájem úplně, dává straně možnost k jeho uplatnění volnou disposicí o tomto zařízení do určité lhůty a nebrání této disposici ani v tom případě, že státní správa použila práva daného jí v prvním odst. § 23 zákona, na zabavení těchto zařízení a nástrojů, zastavení práce strojů, zavření provozu; avšak toto vše jsou pouze opatření rázu zabezpečujícího, jež však uplatnění volné dispozice podle druhého odst. uv. § nijak nebrání, nejvýše snad je v takových případech k volné disposici nutným svolení státní správy, jež zařízení k vůli zabezpečení zabavila. Naopak zase nelze z tohoto ustanovení dovozovati, jak to činí zmateční stížnost, že by se práva v druhém odst. § 23 zákona vytčeného mohlo užití právě jen pro případy v odst. prvním stanovené, právě naopak v těch případech, kde státní správa svého práva podle tohoto ustanovení nepoužila, není vlastník při uplatnění svého zákonem mu daného oprávně-

nění na volnou disposici tímto zařízením vůbec ničím vázán, než předpisem o nutném oprávnění osoby, již svoje zařízení postupuje a předpisem o nutné ohlášce tohoto postoupení. Dovoluje-li však zákon volnou disposici tímto zařízením do určité doby, dovoluje tím již samo sebou v těch případech, kde státní správa podle prvního odst. § 23 zákona nezakročila, i přechovávání dotyčného zařízení u samého vlastníka, bez něhož přece by jinak volná dispozice byla úplně znemožněna a zákonný předpis o jejím uplatnění stával by se úplně ilusorním. Až do uplynutí zákonem, případně úřadem povolené doby nepřechovává tedy vlastník odhlášená zařízení »bez povolení«, jak vyžaduje skutková podstata § 24 odst. první zákona a nedopouští se proto držením těchto zařízení v této době přečinu tu uvedeného. I vládní návrh zákona (tisk čís. 4096 posl. sněm.) uvádí výslovně v § 23 jako účel jednoroční (případně prodloužené) lhůty, by osoba, jejíž oprávnění zaniklo, nebo její právní nástupci nebyli nuceni prodati zařízení pod cenou, a ke třetímu odst. podotýká, že jsou takto jistě dostatečně chráněny jak zájmy stran, tak i zájmy poštovní a telegrafní správy. Správnosti hořejších vývodů svědčí posléze i předpis § 6 vládního nař. ze 16. dubna 1925, čís. 82 sb. z. a n., podle něhož jest koncesionář povinen v případě zániku koncese zrušiti příslušné zařízení ve 30denní lhůtě od zániku koncese, uloží-li mu to poštovní a telegrafní správa, jež jinak je dá zrušiti svými orgány na útraty koncesionáře. Ani prováděcí nařízení nežádá tedy bezpodmínečně zrušení dotyčného zařízení, z čehož tím méně lze souditi na to, že by koncesionář po řádném odhlášení byl nucen se ho vůbec zbaviti před lhůtou samým zákonem mu dovolenou. Netřeba a není ani možno v souzeném případě dotýkati se otázky, pokud může míti význam pro posuzování trestnosti přechovávání případný neoprávněný provoz odhlášené stanice, neboť v souzeném případě nalézací soud provoz se strany obžalovaného nezjistil, vzav za dokázáno, že si zařízení znovu sestrojil jeho 13letý syn bez vědomí a svolení obžalovaného. Zmateční stížnost domáhá se tedy odsouzení obžalovaného pro přečin podle § 24 odst. první zákona bezdůvodně a musela býti zavržena.

Čís. 3214.

Pro povinnost dohledu ve smyslu § 132 tr. zák. stačí skutečně utvořený poměr mezi osobou dohlédající a svěřenou, při němž jest podle obecných pravidel a životních názorů účelem dohledu zabezpečení mravního vývinu a mravní neporušenosti svěřené osoby v oblasti pohlavního života.

Manžel jest zaměstnavatelem chůvy, jež slouží u jeho manželky. Pokud zákon chrání při poměru svěřeni před jeho zneužitím svodem k páchaní nebo trpění smilného činu i osoby mravně ne zcela neporušené.

(Rozh. ze dne 3. července 1928, Zm II 85/28.)